sa 19 2x8 m dydžio, iškasta iki 38–60 cm gylio nuo žemės paviršiaus. Joje jokių archeologinių struktūrų ar kultūrinio sluoksnio neaptikta.

Perkasa 20 2x18 m dydžio, iškasta iki 27–55 cm gylio nuo žemės paviršiaus. Jos P dalyje aptiktas akmenų ir žemės (šviesiai rudo priemolio) pylimas, žymintis senuosius laukus. Pylimas apie 35–40 cm aukščio, apie 1,1–1,2 m pločio (1 pav.). Padarius jo pjūvį surinkti angliukai radiokarboniniams tyrimams, po kurių ir paaiškės šio pylimo įrengimo laikas.

Perkasoje taip pat aptikta apie 1,8 m ilgio ir 20–40 cm pločio akmenų koncentracija, kuri buvo dubens formos įgilinime. Tarp akmenų ir po jais nei angliukų, nei radinių neaptikta. Gali būti, kad dirbant laukus, akmenys buvo surinkti ir iškasus duobę į ją sumesti.

The Kluonaliai ancient agricultural site at P. Bizausko St. 19, Kretinga

A total area of 52 m^2 (2 trenches) was excavated at the Kluonaliai ancient agricultural site at P. Bizausko St. 19 in 2008. A pile of stones and soil (Fig. 1), up to 40 cm high and 1.2 m wide, was found in one of the trenches. It is possible to determine its chronology only through radiocarbon testing.

Giedrė Piličiauskienė,
Gytis Piličiauskas

Tyrimai Karaimų g. 58 Trakuose

2008 m. sklype Karaimų g. 58, Trakuose, suprojektuotų vandentiekio ir nuotekų trasų vietoje atlikti žvalgomieji tyrimai. Sklypas yra istorinėje Trakų dalyje, kuri vadinta Užtilte. Intensyvūs taikomojo pobūdžio archeologi-

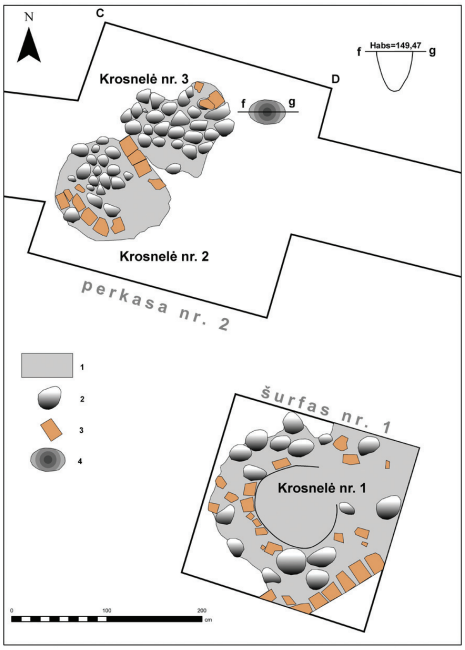

1 pav. Tyrimų vieta. G. Piličiausko brėž.

Fig. 1. Excavated site.

niai tyrimai čia prasidėjo tik 2006 m. Sklype Karaimų g. 63 TIM archeologai aptiko ir ištyrė XV–XVI a. statybinės keramikos degimo krosnies vietą (žr. *ATL 2006 metais*, V., 2007, p. 425–427). Tais pačiais metais sklype Karaimų g. 60 LII MTS archeologai aptiko XVI a. pabaigos – XVII a. kultūrinį sluoksnį ir pastato rūsio liekanas (žr. *ATL 2006 metais*, V., 2007, p. 355–356). 2007 m. sklype Žaliosios g. 4 TIM archeologas V. Juškaitis žvalgomųjų tyrimų metu rado puodų degimo krosnies liekanas. Radus keletą monetų pavyko nustatyti, kad krosnys užpiltos XVIII a. (žr. *ATL 2007 metais*, V., 2008, p. 471–472).

2008 m. kasinėjimai vyko teritorijoje, esančioje į P nuo medinio gyvenamojo pastato, Totoriškių ežero šlaite (1 pav.). 2x2 m dydžio ***šurfas 1*** matuotas 7,5 m į P nuo pastato. Šurfo paviršiuje buvo permaišytos tamsiai pilkos žvyringos žemės sluoksnis su gausiais buitinės ir statybinės keramikos radiniais. 45–50 cm gylyje pasirodė kur kas daugiau griuvenų ir išryškėjo akmenų ir plytų konstrukcijos kontūrai – šurfas tiksliai pataikė į puodų degi-

2 pav. Perkasų planas: 1 – šviesus šlynas, 2 – akmenys, 3 – plytos, 4 – stulpavietė. G. Piličiausko brėž.

Fig. 2. Plan of the trenches: 1 – light coloured potter's clay, 2 – stones, 3 – bricks, 4 – a posthole.

3 pav. Puodų degimo krosnis šurfe 1. G. Piličiauskienės nuotr.

Fig. 3. The pottery kiln in test pit 1.

mo krosnies vietą, apimdamas visą jos kontūrą (2 pav.). *Krosnies 1* išorinis skersmuo – maždaug 1,9 m, degimo kameros skersmuo apačioje – 80 cm (3 pav.). Krosnis mūryta iš 15–25 cm skersmens neskaldytų lauko riedulių bei puspl yčių. Naudotos plytos su braukomis. Jų ilgis neaiškus, plotis – 12 cm , storis – 8 cm. Krosnelės sienelės į aukštį išlikusios apie 20–30 cm matuojant nuo pado viršaus. Puspl ytės ir akmenys rišti smėlingu balsvu šlynu. Padas ir vidinė degimo kameros pusė aptinkuota plonu tinko sluoksniu iš tos pačios rišamosios medžiagos. ŠV pusėje sienelių nebuvo, tačiau plūkto šlyno padas tęsėsi. Greičiausiai čia buvusi pakura. P pusėje plytų ir akmenų sienelė lietėsi su šurfo kraštine. Įžemį pavyko pasiekti tik viename šurfo kampe – 1,05 m gylyje pasirodė rusvas priemolis.

Virš krosnelės, jos viduje ir greta aptikta daug brokuotų stalo indų duženų. Didžioji dalis buitinės ir statybinės keramikos buvo su degimo metu atsiradusiomis paviršiaus išskalomis, nekokybiškai padengti glazūra, su atšokusiomis ąsomis. Dažniausia broko priežastis būdavo nekokybiška arba netinkamai paruošta žaliava. Brokuotų puodų paviršiuje matėsi 0,5–3 cm skersmens ir 1–3 mm gylio išskalos, dažniausiai netaisyklingo apskritimo pavidalo. Šių išskalų vietose, maždaug ties įdubimo viduriu matėsi broko kaltininkai – 0,5–5 mm skersmens karbonatinės konkrecijos, dažniausiai klinties grūdeliai, kurie ir „sprogdindavo" molinių indų paviršių juos degant, atskeldami plokščias paviršines nuoskalas. Tokiu būdu puodų viduje atsirasdavo glazūra nepadengtų plotelių, dėl kurių gaminiai ne tik prarasdavo prekinę išvaizdą, tačiau ir negalėjo būti naudojami skysčiams laikyti.

16,27 m² ploto ***perkasa 2*** buvo iškasta būsimos nuotekų ir vandentiekio tranšėjos vietoje, todėl nebuvo tiesi. Bendras perkasos 2

ilgis – 12 m, plotis – 1 m. Perkasos R dalyje aptikus dar dviejų puodų degimo krosnių liekanas, 2,5 m ilgio atkarpoje perkasa buvo praplėsta iki 2,5 m pločio. 3 m ilgio perkasos R dalyje maždaug po 20–30 cm pilkos žemės su XX a. šiukšlėmis sluoksniu buvo aptiktas įžemis – rausvas priemolis. Vidurinėje perkasos dalyje paviršinis pilkas sluoksnis sustorėjo iki 80–100 cm storio, o tarp moreninio priemolio ir paviršinio pilkos žemės sluoksnio dar įsiterpė 30–40 cm storio šviesiai pilko permaišyto priemolio sluoksnis. Permaišytas pilkas priemolis galėjo susidaryti dėl deliuvinių procesų, vykusių palyginti stačiame ežero šlaite. Perkasos R dalyje paviršinės pilkos žemės sluoksnis buvo storas, 80–90 cm. Giliau, 80–100 cm gylyje buvo juosvos žemės sluoksnis, vietomis žvyringas, šviesesnis. Jame rasta buitinės keramikos, stiklo ir geležies dirbinių fragmentų, pasitaikė importinės Kielcų keramikos fragmentas (4 pav.). Radiniai labai panašūs į rastuosius šurfe 1 ir tipologiškai datuojami XVI–XVII a.

Perkasos R dalyje, 1,1 m gylyje buvo atkastos dviejų keramikos degimo krosnių liekanos. Sienelės neišlikusios, o padai buvo iš pusplyčių ir 15–20 cm dydžio akmenų, ristų smėlingu balsvu šlynu (5 pav.). Virš pado ir tarp akmenų buvo plūktas balsvas šlynas su degėsiais. Maždaug 15 cm į R nuo krosnelės 3, įžemio, t. y. balto stambaus smėlio paviršiuje, 1,5 m gylyje išryškėjo ovalo pavidalo 38 cm ilgio, 26 cm pločio ir 42 cm gylio tamsiai pilkos žemės dėmė. Tai buvusios stulpavietės liekanos. Tamsiai pilkos molingos žemės sluoksnis su pavieniais archeologiniais radiniais baigėsi apie 35 cm giliau krosnelių pado. Po krosnimis buvęs kultūrinis sluoksnis nebuvo ištirtas, tačiau keli radiniai leidžia jį preliminariai datuoti XVI a. Įvertinus istorinius duomenis, liudijančius Trakų miesto raidą, krosnis 1–3 sklype Karaimų g. 58 galima datuoti XVII a. I puse.

4 pav. Perkasos 2 radiniai iš juosvos žemės 80–110 cm gylio. G. Piličiauskienės nuotr.

Fig. 4. Finds from the blackish earth at a depth of 80–110 cm in trench 2.

5 pav. Puodų degimo krosnių padai perkasoje 2. G. Piličiauskienės nuotr.

Fig. 5. The pottery kiln bases in trench 2.

Aptiktos trijų keramikos degimo krosnių liekanos nebuvo suardytos – užfiksuotos ir užkastos. Ši vieta ateityje gali būti tikslingų mokslinių tyrimų objektas siekiant geriau pažinti istorinį Užtiltės rajoną – XVI–XVII a. buvusią statybinės ir buitinės keramikos gamybos vietą.

The field evaluation at Karaimų St. 58, Trakai

In 2008 one test pit and one trench (a total area of 20.27 m^2) (Fig. 1) were excavated on the plot at Karaimų St. 58 during an evaluation planned at the site of the expansion of the water main and sewerage networks. A 17th-century cultural layer and the remains of three pottery kilns (Figs. 2–3, 5), that date to the first half of the 17th century, were discovered. Pottery sherds from that time (Fig. 4), including wasters, were found.

Tauras Poška

Krosnis Rinktinės g. 6, Vilniuje

Rinktinės g. 6 (sklype prie Juozapavičiaus ir Rinktinės g. sankirtos), Vilniuje 2008 m. atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai. Nustatyta, kad didžiojoje sklypo dalyje vertingi kultūrinio sluoksnio horizontai nesusidarę arba sunaikinti formuojant dabartinį paviršių. Surasti XX a. pradžia datuojami pamatų fragmentai. Įžemis pasiektas 1,1 m gylyje. Tyrinėto sklypo V pusėje 40 cm gylyje rastas XX a. viduriu datuojamas akmenų grindinio fragmentas, po kuriuo aptiktas supiltinis sluoksnis, kuris tęsiasi iki 2,7 m gylio ir yra susidaręs XX a. pradžioje formuojant dabartinį paviršių. Centrinėje sklypo dalyje 40 cm gylyje nuo dabartinio paviršiaus rasta 7x9 m dydžio plytų, akmenų ir molio konstrukcija. Spėta, kad tai gali būti gamybinės paskirties krosnies pagrindo fragmentas, datuojamas XVII a.

Vėliau centrinėje sklypo dalyje atlikti archeologiniai tyrinėjimai, kurių metu nustatyta, kad šioje vietoje aptikta buvusi statybinės keramikos (plytų, čerpių, grindų plytelių) degimo krosnis. Atkasta krosnies apatinė dalis, naudojimo laikotarpiu buvusi įkasta į žemę. Surasta 12x7 m dydžio ir 1,4 m aukščio konstrukcija, orientuota Š–P kryptimi. Krosnies išorinės sienos yra gerai išlikusios, tik ŠV kampe suardytas 2x3 m dydžio plotas (greičiausiai XX a. pradžioje, nes šioje vietoje aptikta ūkinė duobė su XVIII–XX a. pradžios buitinės keramikos šukėmis). Išorinės sienos 0,9–1,2 m storio, mūrytos iš XVII a. būdingų plytų, rištų moliu. Mūre taip pat naudoti akmenys ir čerpių fragmentai.

Taip pat nustatyta planinė krosnies struktūra. Ji buvusi dviejų kamerų. P pusėje rastos dvi buvusios pakuros arkos (1 pav.), plūkto molio aslos fragmentai su pelenų tarpsluoksniais. Šioje pusėje buvo sandėliuojamos malkos, iš čia buvo pakuriama krosnis. Š pusė – kaitinimo dalis (2 pav.), virš kurios buvo kraunamos plytos, čerpės ir t. t. išdegimui. Šioje pusėje fiksuotos dvi eilės 1,5x0,3 m dydžio plytinių arkų. Kiekvienoje eilėje buvo 8 arkos. Arkos mūrytos iš XVIII a. pradžia datuotinų plytų. Jos buvusios aukštoje tempera-

1 pav. Rinktinės g. 6 aptiktos krosnies pakura iš P. T. Poškos nuotr.

Fig. 1. View from the S of the firebox of the kiln discovered at Rinktinės St. 6.